

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

13. Dies Augusti. Nulli parvus est census, cui magnus est animus. S. Leo.
in appa. Dom.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

630 *Christiani Militis* Augustus.
in hominibus, est rara avis in terris. Proverbium est:
fonti nulla fides. Hinc fide, sed cui, vide. Frons ali-
quando pollicetur, quod mens negat: & quod in
illius tribunali statuitur, in istius, ut ita dicam, solio
occulitur. Ut sis igitur catus, esto cautus, juxta moni-
tum illius:

Ni sit nova fides: ignoro non bene fides.

13. DIES AUGUSTI.

Nulli parvus est census, cui magnus est animus. S.

Leo in. appa. Dom.

Libera-
litas.

I. **L**iberalitas, (teste Aristotele)
(a) est mediocritas circa pecu-
nias. Vocat mediocritatem,
quod instar Virtutum aliarum
in medio fit, & velut Isthmus per angusta; hinc inde
maria duo, geminosque habeat scopulos, à quibus
revocat animum Virtus: ne labatur vel in Avaritiæ
sordes, vel in nimiam profusionem, quæ est Prodigia-
litas. Versatur autem hæc moderatio circa pecunias,
quod in earum usu, beneficentiæ laus omnis occupa-
tur. Tres porro, Liberalitatis sunt actiones: *Accipe-
re, Conservare, Largiri.* Ordior à primâ. Liberalis ac-
cipit opes, ut dicit Aristoteles, unde oportet, de suis,
videlicet, rebus largiri, quia id necessarium, ne Be-
nificentiæ fons exhauriatur, & desit, unde de aliis
bene mereri possit. Hinc bene Seneca de sapientia:
(b) *Non amat divitias, sed mavult: non in animum
illas, sed in domum recipit: nec respuit possessas, sed con-
tinet, & majorem virtuti suæ materiam subministrari
vult.* Multi fuere ut sanctimoniâ, sic & rerum om-
nium

(a) *L. 4. Ethic. c. 1.* (b) *De Beat. vit. c. 21.*

nium abundantiam conspicui, qui tantum opes habuerunt *ad largitatis materiam, non ad cupiditatis incendium*; ut loquitur Chrysologus, Cui affonat Latinus morum Magister: (a) *Apud sapientem virum, in servitute sunt divitiae, apud stultum, in imperio*. Liberales accipiunt pecunias, non ut arcis, velut arcibus includant: sed ut in alios dispergant. Sic opes congregabat Alexander Papa V. qui sic in omnes fuit munificus; ut vix quidquam domi habuerit, quod non in pia opera expenderit. Quare per jocum dicere solebat: se divitem fuisse Episcopum, pauperem Cardinalem, mendicum Papam. Papè, quis hoc non miretur in Papa?

II. Alter Liberalitatis actus, est Conservare. Debet ea conservare non sibi, sed aliis: nec in diligentiam suam ea delabi sinet. In rerum conservationem, quantum fas est, curam animi sui intendet: ut laudabili earum usu, sibi, suisque provideat, & quam plurimis gratificetur. Non tamen in minutis rebus tricabitur: vel ob unum, alterumve nummum male dispensatum, ibit in fumias, & omnia sua deque miscbit: quod est proprium avaris, sed placidum animi statum retinebit. Dein, in quaerendis opibus non ardorem adhibebit impotentem: non extorquebit vi & fraude pecunias, quò ditior esse possit, & habere quod donet: non vicinos fallet: non terminos praediorum emovebit: non feret lites injustas, nec de corio ludet alieno: quare, si Judex fuerit, vel Advocatus, non vendet jura, quorum debet esse patronus: si mercator, non fraudabit: si tutor, non circumscribet pupillum, quem debet diligere ut pupillam oculi: si miles,

Rr 4

non

(a) *Serm. 28.*

non expilabit domos : si caupo, non aquam vino miscebit : si Magistratus, non intervertet publicas pecunias, & in domū suam derivabit : denique, si Princeps, non urinae vectigal imponet, ut avara mens Vespasiani, nec fiscum aureo, & argenteo sanguine complebit, non astu quoque ne quid det, uteretur, ut Antigonus, à quo cum Cynicus peteret talentum, respondit, plus esse, quàm Cynicum deceret, cum repulsus peteret denarium, respondit, Minus esse, quàm quod Regem deceret dare. Turpissima est talis cavillatio. Invenit enim, quomodo neutrum daret, in talento Cynicum, in denario Regem respexit, cum posset & denarium Cynico dare, & talentum, tanquam Rex.

III. Tertius actus, est Largitio, quæ maximè est propria Liberalitatis. Illi igitur, quibus nulla pectoris angustia sunt, neque animi parci, ac restricti parsimoniâ, ad benè merendum dilatantur, & sua emittunt affluenter. Præclara est laus, quam S. Fulgentius Thrasemundo Regi Vandalorum tribuit : (a) *Sic Africano praesides moderando regimini : ut magis desideres animi spatia dilatare, quàm Regni.* Et certè, nulla gratior, nec fulgentior dextera esse potest, quàm munificentia, & largitate, ut censet Hildebertus, qui de Magno Rege loquens (b) *Novit, inquit, Regiam manum melius donaturo splendere, quàm scepro.* Ideò sapienter dixit Philo : *Beneficentia, sicut Luna, nunquam pulchrior apparet, quàm cum plena est.* Et Xenophon agebat : *Esse longè honestius, beneficiorum, quàm trophaorum multitudinem relinquere.* Et Artaxerxes Longimanus dicere solebat : *Regalibus esse addere, quàm adimere.* Præstitit hac vir-

(a) L. 1. c. 2. (b) Epist. 3.

Augustus.

Tessera.

638

tute Alexander Magnus, qui eum daret civitatem
cuidam dicenti, non convenire civitatem humili
fortuna suae, respondit: *Non quero, quid oporteat te
accipere: sed quid deceat me dare.* Cuius autem est in-
tegrum, esse munificum. Nam juxta Tesseram, cui
magnus est animus, illi non parvus est census; quia
modus pietatis non pendet à mensura rei familiaris.
Licet enim quis habeat multa, alius pauca: non ideo
tamen discrepat fructus operum, ubi non deest affe-
ctus operantium. Denique, dos propria est libera-
lium: (a) *In donando valde excellere*, ait Aristoteles,
exuberare, & quodammodo fluviorum instar, mu-
nificentiae amore, & studio, extra ripas velut difflu-
ere: existimare se debere, quod spontè tribuit: nihil-
que se praestitisse, nisi in beneficiis suis creverit: mu-
nera oblata spernere, accepta effundere. Tamen si fa-
tear verum esse illud Poetae:

Qui spernat munus? non est à millibus unus.

14. DIES AUGUSTI.

Homo, Deum tanti debet habere, quanti est haben-
dus; tanti verò habendus est, quantus est. *Guigo*
in medi. c. 9.

Religio. 1. **I**nter virtutes morales, primas occu-
pat, quae dignitate est prima, Religio.
Itaque ducerem mihi Religioni; si
cum tanta sit, praeterirem virtutem
Religionis. Dari naturalem Religionis virtutem,
cum sit conspirans omnium gentium consensus, est
extra omnem dubitationis aleam. Religio, quae de-
hic agimus, tota occupatur circa cultum Deo de-
bitum.

Rr 5

(a) l. 4. Ethic.